

ГРУЗ ГІСТОРЫІ НЕ АБЦЯЖАРВАЕ НАС — ЁН УСКЛАДАЕ АДКАЗНАСЦЬ І АБАГАЧАЕ ВОПЫТАМ

СОНЦА:

Усход, заход, даўжыня дня:
Мінск — 5.34, 20.56, 15.22;
Віцебск — 5.19, 20.51, 15.32;
Магілёў — 5.23, 20.45, 15.22;
Гомель — 5.27, 20.35, 15.07;
Гродна — 5.51, 21.08, 15.16;
Брэст — 5.56, 21.05, 15.09.

МЕСЯЦІ:

Першая квадра 3 жніўня.

ІМЯНІНЫ:

Ермалае, Майсея, Параскевы;
Цыпрыяна, Емяльяна.

ЗВЯЗДА

8 ЖНІўНЯ 1992 г.
субота, № 157 (21935)

● выдаецца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

● цана 1 рубель

Рэспубліканская Соцыял-Дэмакратычная Рабочая Партыя

ЗВЯЗДА

Органъ Мінскага Комітэта
Р. С. Д. Р. П.

Уласныя паведамленні
№ 157 (21935) 8 жніўня 1992 г.
Мінск. Выдаецца ў пятніцу і суботу.
Склад: Рэдакцыя і аддзел па адрасаванню, 10 адр.
Склад: Рэдакцыя і аддзел па адрасаванню, 10 адр.

СЯДЗІМЫЯ ГАЗЕТА.

Товарыш!

Отъ родины.

ЗВЯЗДА

КРАІНА ў ШОКУ

ВЫБАР у КПСС за апошні шанц вяртаць сабе аўтарытэт, адмежываўся ад ДКНС. У выпадку ж, калі яна гэтага не зробіць і тым больш заклікае да падпарадкавання яму, фінал яе, прама скажам, будзе сумны. З гісторыі ведаем, што бывае з партыямі, якія падтрымліваюць незаконны захоп улады. І справа не столькі ў асобе Гарбачова, колькі ў захаванні Канстытуцыі, абараніць якую можа толькі народ.

Зрэшты, улады мяняюцца, партыі нараджаюцца і паміраюць, а сумленне наша заўсёды з намі. Менавіта яно ў такіх драматычных для краіны момант павінна кіраваць нашым выбарам — паміж дэмакратамі, прававой дзяржавай, законнымі інстытутамі ўлады ці нечым іншым. Сярэдня тут не пазна.

Час, які мы не выбіралі

75 гадоў назад у Мінску выйшаў першы нумар «Звязды»

Раней гісторыю апошніх семі дзесяцігоддзяў прынята было называць спайнай. Цяпер часцей гучыць процілеглы азначэнні — трагічная, зламаная, цяжкая. А можа, яна была проста — гісторыя — звычайнай, без эпітэтаў, такой, якую нязнаёму лёс!

«Звязда» была разам з людзьмі Беларусі апошнія тры чвэрці стагоддзя гэтай сурожнай нам Богам гісторыі. Газета служыла лютаркам часу, сведчаннем часу, дакументам часу. І калі цяпер нехта, глытаючы архівы пыл газетных падшывак, спрабуе дакараць нас за камуністычнае мінулае, мы адкрыта адказваем, што не адмаўляемся і не адракаемся ні ад аднаго з гэтых свіддзень пачатку. Не пастарамся айнаваць у тым, што камусьці не падабаецца яго ўласны твор.

Лягчай за ўсё выносіць прыговор пост-фактум, з вышэй гадой. Але якраз той, хто з найбольшым напалам стараецца заклімаць і зганьбіць, — рымскую сам быць абсуджаным нашчадкамі.

Яны былі рознымі, гэтыя 75 гадоў. Нашы папярэднікі доўга заставаліся скажым жорсткімі і цензурнымі рамкамі і ідэалагічнымі догмамі. Ім не хапала свабоды, прасторы, магчымасці тварыць. Але пакаленні, якія былі да нас, не толькі змаліліся за выжыванне чарговых плыняў партыі і перажывалі за лёс палітычных дэбютаў. Яны жылі і проста жылі. А можа, найперш — жылі. Не задумваючыся пра ідэалагічную траскатню, вырочвалі хлеб і гадавалі дзяцей, кахалі і ненавідзелі, сумалі і радаваліся. І «Звязда» для соцыялі і соцыялістаў была часткай гэтага жыцця, часткай побыту. І ўспрымалі яе менавіта так, у звычайным будзённым сэнсе — не як прапагандысцкі інструмент партыі, а як аркуш са свежымі на-

вінамі, з крыкванкай, з карыснымі хатнімі парадкамі, з праграмай тэлеперадач.

У «Звязды» нямала падпісчыкаў, для якіх з нашай газетай звязана ўсё жыццё. Для якіх яна незусёды застанецца ўспамінам даўнягага маленства, калі даставалі яе з паштовай скрыні і неслі бачкам. Згадкай пра гады партызанскай малодасці, калі і рэдакцыя, і друкарня працавалі спачатку ў мінскім падполлі, а потым — у лясках Любаншчыны. Для кожных людзей тады голас «Звязды» гучаў як голас надзеі і праўды.

«Звязда» была адной з нямногіх газет, якія не кінуліся на ўсход, у эвакуацыю, а спайна раздзялілі з народам яго боль і пакуты. І цану за гэта супрацоўнікі антыфашысцкай «Звязды» запалілі самую высокую, — як і ўся Беларусь. Ад рух ворагаў загінуў першы рэдактар падпольнай «Звязды» Уладзімір Амальнікоў. Да апошняга для жыцця выдаваў «Звязду»-партызанку рэдактар Міхаіл Барашкеў. А ўсё з вайны ў рэдакцыю не вярнуліся пятнаццаць супрацоўнікаў.

І потым, пасля вайны, у мітусні шматкопёрнага жыцця, сярод радасцей і клопатаў, «Звязда» заставалася з людзьмі. Яе статус галоўнай нацыянальнай газеты быў не толькі атрыбутам таталітарызму. Ён пры ўсім сваім выдзіху даваў журналістам магчымасць дэмаггаваць людзям у іх канкрэтных праблемах, быць абаронцамі зняважаны і пакрыўджаных. Так, гэта была функцыя, не ўласцівая дэмакратычным газетам. Але спытайце ў тых тысяч і тысяч людзей, якім дапамагла газета, — ці нічыя яны, што журналісты займаліся не сваёй справай? Газета была адной з нямногіх устаноў, у якую верылі людзі, стомленыя беспрыпайна барацьбой з бюракратычнай савецкай машынай.

За многія дзесяцігоддзі для тысяч людзей у іх штодзённым побыце «Звязда» стала ніхай дробнай, але неабходнай дэталю жыцця, — як фамільная рэч, да якой прывыкаеш так, што часам негаві не заўважаеш. А знікне яна — і адразу свет становіцца іншым, бо разумееш, як шмат яна значыла. Напэўна, гэта — самая каштоўная частка нашых чытачоў, бо яна ніколі не адмовіцца ад газеты, — якія б палітычнымі вятры ні дзьмулі.

І мы ганарымся гэтым. Груз гісторыі не абцяжарвае нас — ён ускладае адказнасць і насычае вопытам.

Мы — іншыя, чым былі нашы папярэднікі. «Звязда» сённяшняя і «Звязда» гадавой даўнасці — вельмі розныя. Розныя да такой ступені, што калі б не назва, маглі б здацца, што гэта два самостойныя выданні. Мы не лічым гэта заганай. Мінулы год перамяніў свет. Іншымі сталі мы ўсе. Іншай стала краіна, у якой жывем.

Гэта не мы перанікнулі на іншым ладзе, — як дакароўца нас камуністы. Гэта скончылася эпоха, змяніўся час і людзі ў ім. І ням не соранна, што ў жыццёвыя дні мінулага года, — крытычныя для лёсу краіны, — «Звязда» нягледзячы на націск, адразу паказала, з кім яна і якую справу абараняе.

Гады не стараць газету — наадварот, надаюць ёй вагу і аўтарытэт. Новая «Звязда» па-ранейшаму разам з людзьмі Беларусі. Гэта ж, як і ў самым цяжкім для ўсяго нацыянальнага часу, мы не здрадзілі і не здрадзілі моце народа, якому належым. Мы верым, што будзем жыць у вольнай, незалежнай і самай Беларусі. Без гэтай веры ўявіць сённяшняму і будучую «Звязду», бадай, ужо немагчыма.

Валентын ЖДАНКО.

«ПАСЛЯ ВАЙНЫ РЫХТАВАЎ НАМ АВУЮ БОЙНЮ»

Тыграж 81.098. Індэкс 63.85
Зак. № 157.
Выходзіць 250 разоў на год
Нумар падпісаны 9 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11